

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, fakss: 67244074, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2018. gada 11. janvārī Nr. 1-6/2
Uz 18.12.2017. Nr. 1-04/457 - pav

**Latvijas Republikas Satversmes tiesas
tiesnesei Daigai Rezevscai**
tiesa@satv.tiesa.gov.lv

Par viedokli lietā Nr. 2017-21-01

Tiesībsarga birojā ir saņemts Latvijas Republikas Satversmes tiesas tiesneses Daigas Rezevskas 2017. gada 15. decembra lēmums, ar kuru tiesībsargs atzīts par pieaicināto personu lietā Nr. 2017-21-01 “Par Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkta “d” apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam” (turpmāk arī – lieta Nr. 2017-21-01), kas ierosināta pēc [...] (turpmāk arī – pieteicēja) konstitucionālās sūdzības.

Tiesībsargs ir uzaicināts rakstveidā izteikt viedokli par visiem jautājumiem, kuriem, pēc tiesībsarga ieskata, varētu būt nozīme lietā Nr. 2017-21-01, tostarp, vai apstrīdētā norma (redakcijā, kas tika piemērota pieteicējai) atbilst Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk arī – Satversme) 105. pantam.

Izvērtējot konstitucionālo sūdzību un Saeimas atbildes rakstu, tiesībsargs sniedz šādu viedokli.

1. Apstrīdētā tiesību norma ir Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkta “d” apakšpunkts, kas bija spēkā līdz 2017. gada 16. decembrim¹. Tā paredzēja, ka apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas nav iesniedzis aizpildītu saskaņoto paziņojumu šajā likumā noteiktajā kārtībā vai nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma.

Lai arī apstrīdētā tiesību norma šobrīd nav spēkā, jo Saeima to ir grozījusi, tomēr tās atbilstība Satversmes 105. pantam ir vērtējama pēc būtības, tā kā apstrīdētā norma ir piemērota attiecībā uz pieteicēju pirms attiecīgo grozījumu pieņemšanas, radot sekas, kas aizskar Satversmes 105. pantā nostiprinātās tiesības (ar tiesas spriedumu ir piedzīti zaudējumi). Tiesībsargs nepiekrīt Saeimas paustajam viedoklim, ka lietā Nr.2017-21-01 tiesvedība ir

¹ Sk. 2017. gada 14. decembra likumu “Grozījumi Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā”, <https://likumi.lv/ta/id/295894-grozijumi-sauszemes-transportlidzeklu-ipasnieku-civiltiesiskas-atbildibas-obligatas-apdrosinasanas-likuma>

izbeidzama, jo tādējādi nebūs iespējams panākt taisnīgu tiesisko attiecību noregulējumu attiecībā uz pieteicēju.

2. Tiesībsargs piekrīt pieteicējas viedoklim, ka apstrīdētā tiesību norma nesamērīgi ierobežoja personas īpašuma tiesības, paredzot apdrošināšanas sabiedrībai tiesības iesniegt regresa prasību pret transportlīdzekļa vadītāju (kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai) par saskaņotā paziņojuma otrā eksemplāra neiesniegšanu apdrošinātājam pat tad, ja tā rīcībā jau ir visa vajadzīgā informācija par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem.

Pirmkārt, kā liecina konstitucionālajā sūdzībā atspoguļotā tiesu prakse, apdrošinātājiem viens saskaņotais paziņojums praksē ir bijis pietiekams pamats, lai izmaksātu cietušajām apdrošināšanas kompensāciju. Turklāt šādu situāciju praksē ir bijis samērā daudz. Tas liecina, ka tā ir bijusi vispārpieņemta prakse situācijās, kad nav strīdīgu vai neskaidru apstākļu par ceļu satiksmes negadījumu. Līdz ar to vajadzība pārliecināties par ceļu satiksmes negadījumu apstākļiem ar otra saskaņotā paziņojuma iesniegšanas pienākumu apdrošinātājam nav bijusi nepieciešama. Attiecīgi šādās situācijās apstrīdētajā tiesību normā paredzētās tiesības celt regresa prasību pēc būtības ir formālas un nesamērīgas tām sekām, kas tiek radītas personai.

Otrkārt, apstrīdētās tiesību normas neatbilstību Satversmes 105. pantam pieteicējas minētājā aspektā ir atzinusi arī Saeima, pieņemot 2017. gada 14. decembra likumu "Grozījumi Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā". To apliecina arī Saeimas atbildes rakstā norādītā grozījumu pieņemšanas motivācija.

Ievērojot minēto, tiesībsargs uzskata, ka apstrīdētā tiesību norma neatbilst Satversmes 105. pantam.

Ar cieņu

tiesībsarga vietā
tiesībsarga vietniece

I. Piļāne